

KİTAP TANITIMI

III. Uluslararası Geçmişten Günümüze Merzifon ve Amasya Yöresi Sempozyumu (08-10 Ekim 2015) Bildiri Kitabı. Editörler: Doç. Dr. Asım Çoban, Prof. Dr. Hasan Babacan, Prof. Dr. Mustafa Çolak, Dr. İbrahim Serbestoğlu, Öğr. Gör. Ahmet Sağlam. Edge Akademi Yayınevi. 2015. 657 sayfa. ISBN: 978-605-4559-09-1.

Hüseyin ÜRETEN*

Makale Bilgisi	Article Info
Başvuru: 15 Temmuz 2016	Recieved: July 15, 2016
Kabul: 5 Ağustos 2016	Accepted: August 5, 2016

Amasya Üniversitesi (Merzifon Meslek Yüksekokulu) ile Amasya Valiliği, Merzifon Kaymakamlığı ve Merzifon Belediye Başkanlığı tarafından 08-10 Ekim 2015 tarihleri arasında Merzifon’da gerçekleştirilen “III. Uluslararası Geçmişten Günümüze Merzifon ve Amasya Yöresi Sempozyumu” bildirimleri, anılan sempozyumun düzenlenmesi üzerinden iki ay geçmeden Edge Akademi Yayınevi tarafından yayımlanarak, bilim dünyasının yararlanmasına sunulmuştur.

Karadeniz Bölgesi’nin Orta Karadeniz Bölümü’nün iç kesiminde yer alan ve yerleşik hayatın İÖ. 5500 yıllarında başladığı bilinen Amasya ili ve ilçelerinden biri olan Merzifon ile ilgili birçok konunun, uzmanlar tarafından ele alınıp, sempozyumun kapanışının ardından hemen hakem onay sürecinden geçen bildirimlerin bulunduğu Sempozyum Bildiriler Kitabı, şehir, bölge ve ülkemiz açısından oldukça önemlidir. Çünkü Amasya ili ve Merzifon ilçesi ile ilgili tarihten, sosyo-kültürel ve mimari yapıya; siyasi ve idari yapıdan önemli simalar ve turizm disiplinine kadar birçok değişik

---

* Doç. Dr., Adnan Menderes Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, hureten@adu.edu.tr

konuların alanında yetkin kişi ya da kişiler tarafından üçüncü kez geniş çerçevede ele alınmış olması hem sevindirici hem de gurur vericidir.

Öncelikle “*Sempozyum Bildiri Kitabı*”nın baskı, cilt ve içerik açısından ilk iki sempozyumda da olduğu gibi, göz doldurduğuna ilişkin ortak görüşleri paylaşarak söze başlamak isterim. Kitap ulaştığı üniversitelerde ve akademik çevrelerde bu yönü ile kendisinden söz ettirmeyi daha şimdiden başarmıştır.

Sempozyum Bildiriler Kitabı, editörlerden biri ve aynı zamanda Düzenleme Kurulu Başkanı da olan Doç. Dr. Asım Çoban’ın kaleme aldığı “*Editör’den*” başlıklı yazısıyla başlamaktadır. Sayın Çoban, yazısında Amasya ili ve Merzifon ilçesinin coğrafi konumuna işaret ederek bölgenin tarihsel süreçteki yerinden kısaca bahsederek gerek bilim adamlarının gerekse yöre halkının sempozyuma olan büyük ilgisinden söz etmektedir. Çoban, ayrıca, sempozyumun proje olarak T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı üzerinden T.C. Başbakanlık Tanıtım Fonu Başkanlığı tarafından ekonomik olarak destek gördüğünü de belirtmektedir.

Kitap, ilçe, şehir ve bölge açısından her biri birbirinden önemli başlıkları kapsamaktadır. **Tarih** (30 bildiri – 36 bildiri sahibi), **Edebiyat-Kültür-Sanat** (16 bildiri - 21 bildiri sahibi) ile **Coğrafya-Psikoloji** (7 bildiri – 13 bildiri sahibi) ana başlıklar altında -62 adet bildirinin hakem onayını takiben-toplam da 53 adet bildirden meydana gelmektedir.

Bu ana başlıklar altında ülkemizin değişik üniversitelerinden ve kurumlarından gelip bildiri sunan bilim insanlarını ve bildirilerini sadece isimleriyle şu şekilde özetlemek mümkündür:

Tarih ana başlığı altında; “*Antik Kaynaklarda Amaseia’da Roma İmparatorluk Kültü ve Neokoros Unvanı*” (Hüseyin Üreten-Ömer Güngörmüş), “*Mithridatesler Hanedanlığı’nın Eskiçağ Anadolu’sundaki Yeri ve Önemi*” (Ayşen Sina), “*Antik Çağda İki Kent – İki Kişilik: Amaseialı Strabon ve Nysalı Pythodoris*” (Ömer Güngörmüş-Hüseyin Üreten), “*Türkiye Selçuklular Döneminde Karadeniz Ticaret Yolu*” (Mustafa Demir), “*1101 Haçlı Seferinin Son Durağı Merzifon*” (Murat Serdar), “*Sonisa Kazası Şehir Merkezi Şahıs Adları [1574]*” (Murat Güney), “*Amasya Tarihine Işık Tutacak Yeni Bir Şerhiye Sicili*” (Alpaslan Demir-Yasin Dönder), “*Merzifonlu Kara Mustafa Paşa’nın IV. Mehmet’e Sunduğu Hediyeler*” (Fatma Ünyay Açıköz), “*Osmanlı Devletinde Anadolu Darphaneleri: Amasya Darphanesi Örneği*” (Yaşar Öcal), “*Avusturyalıların Gözünden II. Viyana Kuşatması ve Kara Mustafa Paşa*” (Fatma Akay Türker), “*1840-1844 Sayılında Amasya Gelingiras’a İskân Edilen Aşiretler [Şeyh Bezenli ve Cihanbegli]*” (Songül Çolak), “*18. Yüzyılın İlk Yarısında Amasya’da*

Vakıflar ve Sorunlar [1 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri'ne Göre Amasya Vakıfları'ndan Merkeze Yansıyan Şikâyetler] (Kübra Dursun), “*Henry John Van Lennep'e Göre Amasya'nın Fiziki ve Coğrafi Yapısı*” (Ayşegül Kuş-Pelin İskender Kılıç), “*Sinop Fransız Konsolosu Pascal Fourcade'in 1806 Yılı Amasya, Lâdik ve Vezirköprü Seyahatleri*” (Özgür Yılmaz), “*Alman Seyyah Andreas David Mordtmann'ın Merzifon İzlenimleri*” (Zübeyir Bütüner), “*19. Yüzyılın Ortalarında Sonisa Kazası'nın Nüfus Yapısı*” (İsmail Kıvrım), “*Amerikan Board Misyonerlerinin Merzifon'a Yerleşmeleri ve Teşkilatlanmaları*” (Gülbadı Alan), “*1844-1845 Yıllarında Taşabad Kazası Köylerinin İctimai ve İktisadi Şartlarına Dair Tespitler*” (Necati Çavdar), “*Yeni Belgeler Işığında Ziya Paşa'nın Amasya Mutasarrıflığı Esnasındaki Faaliyetleri*” (İbrahim Serbestoğlu-Abidin Temizer), “*Sicill-i Ahval Belgelerinde Amasyalı Memurlar*” (Selçuk Sarı), “*Sultan II. Abdülhamid Dönemi Amasya Sancağı'nın İdari Yapısı [Salnamelere Göre]*” (Edip Uzundal), “*Amasya'nın Kültürel ve Tasavvufî Tarihinden Bir İz: Seyyid Hamza Niğari Külliyesi [Belgeler Işığında, İnsan-Mekân Bağlamında Külliye Tarihsel Bir Bakış]*” (Samettin Başol), “*Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Kayıtlarında Merzifon [1852-1919]*” (Adnan Torun), “*II. Meşrutiyet Dönemi'nde Amasya'nın Sağlık Durumu [1908-1914]*” (Erol Karcı), “*Merzifon'da Küçük El Sanatları ve Günlük Hayata Yansımaları*” (Mehmet Evsile), “*Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Amasya'da Yerel Basın*” (Mustafa Arıkan), “*Cumhuriyet Döneminde Amasya'da Meydana Gelen Sel Felaketleri [1938-1950]*” (Betül Tekinsoy), “*Amasya'da Milletvekili Seçimlerinin Yerel Basına Yansıması [1950, 1954 ve 1957]*” (İsmet Türkmen-Betül Karcı), “*XVIII. Yüzyıl Sonlarında Amasya ve Çevresi [1014-A No.lu Şikâyet Defteri Işığında]*” (Rıza Karagöz), “*Türkiye Selçukluları İle Beylikler Döneminde Merzifon Çevresi Ve Taşanoğulları Beyliği*” (Sertaç Demir) bildirileri bulunmaktadır.

Önemli konu başlıklarının bulunduğu bu bölüm; 30 adet bildiri ile kitabın en hacimli kısmını oluşturmaktadır. Gerçekten de bu bölümdeki bildirimlerde Merzifon ve Amasya yöresinin tarihi konumu her açıdan ele alınmıştır. Özellikle Eskiçağ, Ortaçağ ve Türkiye Selçukluları dönemi bölgenin jeopolitik durumu birinci el yazılı kaynaklar ve arkeolojik veriler açısından incelenmiştir. Ayrıca bölgenin Selçuklular, Osmanlılar ve Cumhuriyet dönemi durumu, bölgedeki etkili şahsiyetler ve meydana gelen önemli olaylardan belgeler ışığında örnekler de verilmiştir.

“*Amasya Halk İnanış ve Anlatılarında Veliler, Türbeler ve İşlevleri*” (Tuğrul Balaban), “*Amasya Yöresinde Yıkılmayan Türbe Efsanelerinde Veli Kültü*” (İmran Gündüz Alptürker), “*Merzifon'da Sürgün Bir Şair: Mir Hamza Niğari ve Sanatı*” (Metin Hakverdioğlu), “*Aşık Edebiyatında*

Gazilerovacığı Kul Hüseyin Aşık Kolu” (Alicem Akbulut-Şener Şentürk), “*Merzifonlu Bir Şair: Berin Taşan*” (Alpay Tırıl), “*Amasya Halk Anlatılarında Sosyo-Kültürel, Tarihi, Dini ve Sembolik Bazı Unsurlar*” (Tuğrul Balaban), “*Merzifon Çelebi Mehmet Medresesi Vakfiyesi*” (Ali Rıza Ayar-Recep Orhan Özel), “*Bir Oğulun Vefası: Merzifon Abide Hatun Camii*” (Neslihan Korkmaz), “*Merzifon’da Az Bilinen ve Bilinmeyen Bir Grup Çeşme Üzerine Gözlemler*” (Mustafa Kemal Şahin), “*Amasya-Şıhlar Kilisesi [Dünden Kalanlar]*” (Yılmaz Büktel), “*Türk Hakimiyeti Döneminde Merzifon Mezarlıkları*” (Sadı Bayram), “*Kayıp Sonrası Yas Süreci [Merzifon Örneğı]*” (Şener Şentürk-Belkıs Edige Geyim), “*Merzifon Kadın Kıyafetinde Geleneksel Yaşamın İzleri Üzerine Bir Araştırma*” (Nuray Demirel Akgül-Zekiye Şentürk), “*Tarihi Merzifon Dokumasından Güncel Giysi Tasarımı Üzerine Örnek Bir Çalışma*” (Esmâ Ok-Esra Ok Zöhra), “*Amasya-Merzifon Yöresi Halk Oyunları ve Yemek Kültürü*” (Sevgi Bayat), “*Amasya Bölgesi’nde Tükenmiş Değer: İpekböcekçiliğı*” (Gizem Anşin) isimli bildiriler de kitabın **Edebiyat-Kültür-Sanat** isimli ikinci ana başlığı altındadır.

Görüldüğü gibi bu bölümdeki bildirimlerde bölge mimarisi, kilise, mezar ve türbelerin incelenmesinden oluşmaktadır. Ayrıca tarihi Merzifon dokuması, yöresel kadın kıyafetleri, halk oyunları ve yemek kültürü de inceleme konusu yapılmıştır.

Yedi tebliğın bulunduğu **Coğrafya-Psikoloji** başlığı altında ise; “*Sosyo-Ekonomik Kalkınmışlık Düzeylerine Göre TR83 Bölgesinde Merzifon’un Yeri*” (Asım Çoban), “*Yerel Medya Çalışanlarının Örgütsel Stres Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Görgül Bir Çalışma: Amasya İli Örneğı*” (Akın Ay-Emrah Koparan-Ahmet Sağlam), “*Üniversite Öğrencilerinin Amasya’nın Doğal ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik Farkındalıkları*” (Asım Çoban-Gülsemin Durmuş-Selami Karaca), “*Kırsal Kalkınma Çabalarında Bağcılığın Yeri: Merzifon Örneğı*” (Hasan Sayılan), “*Sanayi İşletmelerinde SWOT (GZFT) Analizi: Merzifon OSB Örneğı, Nitel Bir Araştırma*” (Onur Çapkulaç-Burak Öztop-Emine Başak Savaş), “*Türkiye’nin Şehirleşme Sürecinde Merzifon Şehrinin Yeri*” (Eren Şenol), “*Amasya İlinin Hava Kirliliğı Düzeyinin Değerlendirilmesi*” (Demet Cansaran) bildirimleri bulunmaktadır.

Sempozyum Bildiri Kitabı’nın bu son ana başlığı altında bölge açısından oldukça önemli konular ilgili akademisyenler tarafından şehirler üzerinde belirleyici etkisi bulunan sosyo-ekonomik sebepler, su, toprak, hava kirliliğı gibi çevre sorunları ve Amasya’nın doğal ve kültürel turizm değerlerine yönelik farkındalıkları şeklinde incelenmiştir.

Sonuç olarak; az sayıdaki dizgi hatalarının olduğu kitapta bildiriler, çizimler, haritalar, arşiv belgeleriyle desteklenerek zengin bir içerikte sunulmuştur. Sempozyum sebebiyle Merzifon ilçesinde 62 adet tebliğ sahibi olan yüze yakın bilim adamına ve birçok misafire ev sahipliği yapmıştır. Katılımcılar ülkemizdeki değişik üniversiteler ve kurumlardan gelmişlerdir.

Üniversitelerin işi, bilim üretmek ve bunları toplumda paylaşmaktır. Bu hedefte Amasya Üniversitesi, tarihi bir misyonu yine Merzifon'da ciddiyetle yerine getirmiştir. Sempozyum Bildiri Kitabı, bu anlamda tarihe düşülen önemli bir nottur. Dünya Tarihi ve Türk Tarihi bakımından önemli bir yere sahip olan Amasya ili ve Merzifon ilçesine dair gerçekleştirilen bu önemli sempozyumda ve bildirilerin kitaplaşarak bilim dünyasının hizmetine sunulmasında, özellikle sempozyum Düzenleme Kurul Başkanlığı ve tanıtımaya çalıştığımız bu kitabın editörlüğünü yapan akademisyenler başta olmak üzere Bilim Kurulu'na, Danışma Kurulu'na, Sekreteryaya'ya ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Merzifon ve Amasya yöresi tarihi, edebiyatı, kültürü, sanatı, coğrafyası ve psikolojisi ile ilgilenen herkese yararlı olması dileğiyle...